

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

Terentii Vita.

VBLIVS Terentius afer carthaginē natus: seruuit Romæ Terétio Lucano senatori: a quo
ob ingenium & formam nō institutus modo liberaliter: sed maturæ manumissus. Quidam
captum esse existimant: quod fieri nullo modo potuisse Fenestella docet: quū in fine secundi
belli punici: & ante initium tertii natus ē & mortuus. Nec si a Numidis aut getulis captus sit:
ad ducem romanum peruenire potuisse: nullo cōmercio inter italicos & afros: nisi post de-
letam carthaginem cēpto. Hic cum multis nobilibus familiariter uixit. Sed maxime cū Sci-
pione africano & cum Lælio: quibus ē corporis gratia conciliatus existimatur. Quidam & ipsum Fenestella
arguit: contendens utroq; maiorem natu fuisse: quāuis cornelius nepos æquales oēs fuisse tradit: & portius
sulpitio de cōsuetudine p̄ hēc faciat: dum lāciū nobiliū & succosas laudes petit: dum Africani uoce di-
uina inhiat auidis auribus: dum ad Furiū se coenitare: & Læliū putat pulchrū: dum se amari ab his credit: cre-
bro in albanū rapi: ad florē ætatis suæ iplis sublatis rebus ad sūmā inopīa redactus est. Itaq; e cōspectu oīum
abii in græciā in terrā ultimā: mortuus est i stimpahlo arcadiæ oppido. Nihil. P. Scipio profuit: nihil ei Læ-
lius: nil Furius tres per idē tempus q agitabāt nobiles. Facill' me eo & ille opera: ne domū quidē habuit con-
ductitiā saltem ut esset quo referret obitum dñi seruulus. scripsit comœdias sex: ex quibus primā andriani:
quā ædilibus daret iussus ante cerio recitare: ad coenā tē quū uenisset dictus est initiu quidem fabulæ: quod
erat contēptiore. uestitu subfello iuxta lectulū residens: egisse: post paucos uero uersus inuitatus: ut accum-
beret coenasse una deinde cætera percurrisse non sine magna cerii admiratione: & hanc aut: & quinq; reli-
quas æqualiter populo probauit. Quāuis uolcatius de enumeratione ita scribit. sumeretur æcyra sexta ex
his fabula. Eunuchus quidem bis acta est: meruitq; preciū quantū nulla alia cuiusq; comœdia: uidelicet octo
milia nūmum: propterea sūmo quoq; titulo ascribitur. Nā adelphorū principiū Varro etia præfert princi-
pio menandri. Nō obscura fama est adiutū terentiū in scriptis a Lælio: & scipione: qbus cū familiariter ui-
xit. Tandē ipse auxit: nunquā. n. nisi leniter se tutari conatur ut in plogo adelphorū. Nā quod isti dicū ma-
liuoli hoīes nobiles hunc adiutare assidueq; una scribere: qd illi maledictū uehemēs existimāt: eam laudem
hic dicit maximā quod illis placeat qui uobis uniuersis & populo placēt: quorū opera in bello: in ocio: in ne-
gocio suo quisq; tépore usus est sine superbia. Videtur aut se lenius defendisse: quia sciebat Lælio & Scipio
nī nō ingratam esse hāc opinionē: quæ tamē magis & usq; ad posteriora tépora ualuit. Qu. mēnius in ora-
tione pro se ait. P. Africanus qui a Terentio perlonā mutuatus quæ domi luserat ipse nomine illius in scæ-
nā detulit. Nō possumus auctore Cerio cōperisse se ait. C. Lælium quondā in puteolano calēdas martii admoni-
tum ab uxore téperius ut discüberet petiisse ab ea ne interpellaretur: serius tandem ingressus tricliniū dixiſ
senon sāpe in scribendo magis successiſle sibi. deinde rogatū ut scripta illa proferret pronunciassē uersus
qui sunt in heautontimorū & non satis pol proterue me lyri promissa huc induxerū satra. terentium exi-
stimat si modo in scribendo adiutoribus indiguerit non tam scipione & Lælio uti potuisse: qui tunc adole-
scēntuli fuerē: q sulpitio Gallo homine docto & qui cōſularibus ludis initium fecerit fabularū dandarū. uel
Qu. Fabio labrone & M. Pompilio cōſulari utroq; ac poeta. Ideo ipsum nō iuuenes designasse qui se adiū-
vassē dicerentur. Sed uiros quorū operā & in bello & in ocio & in negocio populus sit exptus. Post editas
comœdias quintū ac trigesimū egressus annū: causa euitandæ opinionis: quia uidebat aliena pro suis edere
seu percipiēdi græcorū instituta: moresq; quos perinde exprimeret in scriptis: egressus est. neq; amplius re-
dit. De morte eius Volcatius sic tradit. Sed ut afer sex populo edidit comœdias iter hinc in asiam fecit. Na-
rum quum semel concendit uisus nunquā est: sic uita uacat. Qu. consetius redeuntē e grecia periisse in ma-
ri dicit cum centū & octo fabulis cōuersis a menandro. Cæteri mortuū esse in arcadia stimpahli sinu leuca-
diz tradunt. Gn. Cor. dolobella. N. Fulvio nobiliore cōſularibus morbo implicitū acri dolore: ac tedio amis-
ſarum fabularū quas in nauī præmisserat: ac simul fabularū quas nouas fecerat. Uuisse dicitur mediocri statu
ragracili corpore: colore fusco. Reliquit filiā quæ equiti ro. nupsit. Itē hortulos. xx. iuge & uia appia ad mar-
tis uillā: quo magis miror portiū scribere. Scipio nil p̄fuit: nihil ei Lælius: nil furius. Tres per idē tépus qui
agitabant nobiles: facillime eorū ille opera ne domū quidē habuit cōductitiā saltē ut esset quo referret obi-
tū domini seruulus. Hūc afranius quidē hominibus comicis præfert scribēs in cōpitalibus. Teréto nō simi-
lem dicēs quēpiā. Volcatius autē nō solū neuio & Plauto & Cecilio: sed liuio quoq; & Attilio postponit. Ci-
tero in limone hacenus laudat. Tu quoq; qui solus lesto sermone Teréti cōuerſum expressumq; latina uo-
ce in menandrū. In medio populi fedatis uocibus effers. Quid q comæ loquens ac oīa dulcia dices. C. Cæ-
sar. Tu quoq; summisso dimidia te menacer Poneris: & merito puri sermōis amator. Lenibus atq; utinam
scriptis adiūcta foret uis Comica ut æquato uirtus polleret honore Cū græcis: neq; in hac despectus parte
iaceres. Vnū hoc maceror & doleo tibi deesse Teréti. Hæc Suetonius trāquillus. Nā duos Teréti poetas
fuisse scribit Metius quorū alter fregellanus fuerit Teré libertus. Alter libertinus Teré afer patria de quo
nunc loquimur. Scipionis fabulas edidisse. Teren. Valegius natione ait. Hæc quæ uocātur fabulæ cuiæ sunt
nō has qui iura populis recēſtibus dabat summo honore affectus fecit fabulas. Duæ ab Apollodoro trā-
late esse dicunt comico. phormio & æcyra. Quatuor reliquæ a Menandro: ex qbus magno successu: & pre-
cio fietit Eunuchus fabula. Aecyra sāpe exclusa uix acta est. INITIVM Tragœdia & comœdia a re-
bus diuinis est inchoatum: quibus pro fructibus uota soluentes operabantur antiqui. Nam incensis iam al-
taribus: & admoto hirco id genus carminis: quod sacer chorus reddebat libero patri tragedia dicebatur
uel oratōv Tραγῳδῃ. hoc est ab hirco hoste uinearū & acantilena. eius ipsius rei apud Virgi. plena sit men-